

2023-08-23

Boverket
remiss@boverket.se

Remissyttrande på ” Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader” med diarienummer 2215/2021

Trä- och Möbelföretagen (TMF) är bransch- och arbetsgivarorganisationen för hela den träförädlade industrin och möbelindustrin i Sverige. Vi bygger och inreder Sverige. Du möter våra produkter dagligen – från småhus och trappor till designmöbler och badrum. TMF företräder cirka 650 medlemsföretag som sammanlagt sysselsätter cirka 30 000 anställda.

Generella kommentarer

TMF konstaterar att avsikten med en minskad detaljeringsgrad i Boverkets föreslagna föreskrifter om allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader som ger sektorn bättre förutsättningar att fram nya innovativa lösningar, är lovvärd. Det är dock en stor förändring för sektorn i Sverige att själv utforma eller fastställa de verifieringsmetoder och exempel som behövs för att uppfylla funktionskraven. Det är därför av avgörande vikt att tillräcklig tid ges till sektorn att få huvuddelen av den nya strukturen på plats innan föreskrifterna ska gälla skarpt. Den föreslagna implementeringstiden på ett år är därmed för snäv för att sektorn, kommunerna och centrala aktörer som SIS ska hinna skapa nya arbetsformer, utbilda berörd personal och ta fram eller uppdatera publikationer som förtydligar och underlättar tillämpningen av regelverket. TMF anser därför att implementeringstiden behöver förlängas till minst två år, med start tidigast 1 juli 2025.

På ett flertal ställen i dokumentet hänvisas till ”en person” som till exempel ska göra en kontroll, eller till ett förfarande som ska vara ”fackmannamässigt”, utan att nämna någonting om relaterat kompetenskrav. Det är viktigt att föreskriften preciserar att den nödvändiga kompetensen ska styrkas, såsom är fallet i allt fler europeiska länder såsom Norge, Storbritannien med flera. Den kommande andra generationens Eurokoder lyfter också upp frågan om att kompetens ska styrkas.

De nu gällande dokumenten om allmänna råden och verifiering är kostnadsfria och tillgängliga för alla medan så inte är fallet när det gäller standarder. För att alla aktörer i sektorn ska kunna ta del av gemensamt överenskomna verifieringsmetoder behöver SIS-standarder och andra överenskomna dokument vara tillgängliga utan kostnad även fortsättningsvis. Boverket behöver redan nu försäkra sektorn att det kommer förbli så.

Specifika kommentarer

AVDELNING II. UPPFÖRANDE AV NYA BYGGNADER

1 kap. Övergripande bestämmelser

Under 8 § och 11 § förekommer begreppet "konsekvensklass" som sedan tidigare används i flertalet EU-länder vid frågan om "säkerhetsklass", vilket är bra i harmoniseringssynpunkt. "Säkerhetsklass" såsom den tidigare använts av hela den svenska byggnadssektorn och finns i nuvarande BFS/EKS finns inte längre i förslaget. Vi anser att det vore lämpligt att ta upp detta under "Definitioner", inte minst för att geokonstruktioner till exempel har en annan användning av begreppet "säkerhetsklass".

5 kap. Material och geometri

TMF noterar att stora delar av de tidigare reglerna på materialnivå nu har tagits bort av Boverket, t ex alla nationella val i EKS, och att standardiseringen nu därför kommer att behöva hantera detta framöver. Detta medför att det arbete som nu hamnar på standardiseringen och framförallt hos SIS är mycket omfattande att sjösätta och administrera under en relativt kort tidshorisont innan regelverket träder i kraft i juli 2024. Det är sannolikt att de tekniska kommittéer som ska hantera detta inte har de resurser som krävs, vilket innebär att de nya reglerna förmodligen inte uppnår rätt kvalitet och tydlighet. Hittills har de nationella valen och standarder varit fritt tillgängliga men i och med de nya reglerna upphör detta. Inte heller eurokoderna är fritt tillgängliga framöver. Behovet av att behöva köpa regelverk för att kunna uppfylla lag och funktionskrav framöver kan bli kännbart för framför allt mindre aktörer, och leda till en snedvriden konkurrens.

Sammanfattningsvis

TMF anser att en så stor förändring av Boverkets byggregler måste samordnas och förberedas med berörda aktörer i mycket högre utsträckning så att inte ett glapp uppstår innan det finns lämpliga branschregler och standarder som förutsätts för att systemet ska fungera. TMF deltar aktivt i Samhällsbyggandets Regelforum som på sikt skall fylla glappet med rekommendationer när Boverket tar bort allmänna råd och hänvisningar. Arbetet i Regelforum går dock alldeles för långsamt för att löpa parallellt med Boverkets föreslagna ändringar. Detta beror delvis på bristande finansiering och att det tar längre tid än förväntat att få samsyn i sektorn om syfte och mål för Regelforum. TMF är generellt positiva till att sektorn får ett större ansvar för tolkning och verifiering av regelverket men kan konstatera att stora delar av sektorn är mycket kritiska då de inte förstår hur sektorn skall kunna ta det ansvaret.

Enligt Boverket kan den nya regelmodellen leda till minskade kostnader. Det saknas dock ett konkret underlag i konsekvensutredningen som visar att förslaget kommer att leda till minskade samhällskostnader, ökad effektivitet, regelförenkling etc., vilket utgör grunden för regelgivning. Exempelvis framgår inte kostnaderna för att ta fram sådana handböcker, standarder, branschstandarder och branschöverenskommelser som behövs för tillämpningen av den nya regelmodellen.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Anders Rosenkilde, chef teknisk utveckling, anders.rosenkilde@tmf.se.

David Johnsson,
Verkställande direktör
TMF Trä- och Möbelföretagen